

ἡ θερμοκρασία τῶν στρωμάτων τῆς γῆς εἶναι ἡ αὐτή, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει λόγος δι' ὃν, μετὰ τὴν τῆς ὧν τῶν σωμάτων, τινὰ μὲν τούτων νὰ ἔχωσι μικρὰν σχετικῶς, καὶ ἄλλα θερμοκρασίαν, ἣν οὐδὲ νὰ φαντασθῇ τις δύναται. Τοῦναντίον, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τήξεως, μετὰ τὴν ζώνην ἐν ἣ ἄρχεται ἡ τήξις μέχρι τοῦ κέντρου τῆς γῆς, ἡ θερμοκρασία ἀναγκαίως πρέπει νὰ ᾖ ἡ αὐτή.

Τοιοιούτρόπως ἐπαναβλέπομεν ἐπηυξημένην κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους, τὴν περὶ κεντρικοῦ πυρὸς θεωρίαν τῶν ἀρχαίων, ἥς ἐσχάτως ἐπεχείρησαν τὴν ἐξήγησιν ὁ Καρτέσιος, ὁ Λεϊβνίτιος καὶ ὁ Laplace.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΙ ΚΑΙ Η ΝΕΥΤΕΡΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

(ὑπὸ E. ROSSI DE GIUSTINIANI).

Δ'.

Αἱ τηλεσκοπικαὶ παρατηρήσεις ἀποδεικνύουσι σήμερον ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς σελήνης καλύπτεται ὑπ' ἀπεράντων κρατήρων, ὁμοίων πρὸς τοὺς τῶν ἐσθεσμένων ἡμῶν ἡφαιστείων, ὑπ' ὁρέων ἐχόντων ὄψιν αὐλάκων, ὧν τὸ κέντρον κατέχουσιν ἐνίοτε θόλοι, ὑπὸ κορυφῶν καὶ συσσωρευμένων βράχων καὶ ὑπὸ παμπληθῶν πεδιάδων, ὥς ἐκάλεσαν Ὁ α λ ά σ σ α ς.

Ἄλλ' οἱ ἀρχαῖοι, μὴ ἔχοντες ὅσα σήμερον ἡ ἐπιστήμη κέκτηται μέσα, πῶς ἐγίνωσκον ὅσον καὶ ἡμεῖς ἀκριβῶς τὴν σελήνης τὴν τοπογραφίαν; Μήπως εἶχον ὄργανόν τι μᾶλλον ἢ ἥττον ὁμοίον τῇ ἡμετέρῳ τηλεσκοπίῳ, δι' οὗ κατώρθουν νὰ παρατηρῶσι τὰ οὐράνια σώματα; Δύσλυτον τὸ ζήτημα τοῦτο· ἐν τούτοις ὁ μὲν Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι διὰ τῆς χρήσεως σωλήτηνος αἱ πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν ἐρχόμεναι ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ὀπτικαὶ ἀκτῖνες ὀλιγώτερον διασκορπίζονται, ὁ δὲ Στράβων, λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ φαινομένου μεγέθους τῆς διαμέτρου τοῦ ἐν τῇ ὀρίζοντι ἔτι εὐρισκουμένου ἡλίου, προστίθῃσιν ὅτι, παρατηροῦντες διὰ σωλήνος, βλέπομεν τὰ ἀντικείμενα μείζονα, ἐπεὶ ὁ ἥ θ λ ὦ ν τ α ἰ ὁ π τ ι κ α ἰ ἀ κ τ ῖ ν ε ς. «Διὰ δὲ τούτων, ὥς δι' αὐλῶν κλωμένην τὴν ὄψιν, πλατυτέρας δέχεσθαι τὰς φαντασίας».

Ἀληθές μὲν ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀναφερόμεναι τεθλασμέναι ἀκτῖνες δηλοῦσιν ὅτι ἔθλων αὐτὰς διὰ τινος ὕψους καὶ Ἰδελερ ὁ υἱὸς, σχολιάζων τὴν μετεωρολογίαν τοῦ Ἀριστοτέλους, φρονεῖ ὅτι ὁ ἐνδοξος

οὗτος φιλόσοφος εἶχε παρατηρήσει τὰς τοῦ ἡλίου κηλίδας διὰ τινος οἰουδήποτε ὄργανου. Τὴν γνώμην αὐτοῦ ταύτην στηρίζει ἐπὶ τῆς δὲ τῆς περὶ τοῦ κεντροῦ ἡμῶν ἄστρου ἐκφράσεως τοῦ Σταγειρίτου «Μηδέ τι σῆμα φέρει».

Ἄλλ' ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, βέβαιον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἔχοντες ἐγίνωσκον τὴν γενικὴν μόρφωσιν τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου. Πρὸς δὲ ἐγίνωσκον ὅτι ἡ σελήνη δὲν ἔχει ἴδιον φῶς, λάμπουσα μόνον διότι ἀντανάκλα τὸ τοῦ ἡλίου «Τὴν τε σελήνην ψευδοφαῖ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φωτίζεται». (Διογ. Λαέρτιος περὶ Ἀναξιμανδρου Α, 2).

Ὁ Πρόκλος, ἐν τοῖς περὶ Τιμαίου σχολίαις αὐτοῦ, ἀναφέρει τρεῖς στίχους τοῦ παλαιοῦ τούτου φιλοσόφου, ἐν οἷς ῥητῶς λέγεται ὅτι ἡ σελήνη εἶναι γῆ ὥς ἡ ἡμετέρα, ἔχουσα ὄρη καὶ κοιλάδας.

Μήσατο δ' ἄλλην γαῖαν ἀπείρατον, ἣν τε σελήνην ἰθύναντο κλήζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε μήνην.

Ἡ πόλλ' οὐρε' ἔχει, πόλλ' ἄστεα, πολλὰ μέλαθρα.

(Πρόκλος περὶ Ὀρφέως βιβλ. 4.

Ὁ δὲ Δημόκριτος, καθάπερ πάντες οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι, ἐρρῶνει ὅτι αἱ τῆς σελήνης κηλίδες εἶναι σκιαὶ σχηματιζόμεναι ἐκ τοῦ μεγίστου ὕψους τῶν ὁρέων, ἅτινα ἐνόμιζεν ὑπάρχοντα ἐν τῇ σελήνῃ. «Δημόκριτος ἀποσκίασμα τι τῶν ὕψηλῶν ἐν αὐτῇ μερῶν· ἀνάγκη γὰρ αὐτὴν ἔχειν καὶ νάπας». (Στοβαῖος φυσ. βιβλ. 1. σ. 601.

Τὰ παράδοξα ἐκεῖνα σώματα, οἱ κομήται, οἱ ἄλλοτε ποτε τὸν τροχὸν εἰς τὰ πλήθη ἐνσπείροντες κάλλιον καὶ ἐπιστημονικώτερον ἐγνώσθησαν διὰ τῆς φωτοαναλύσεως. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι, καθ' ἃ εἶχον μέσα, παρατήρησαν, ὥς ἡμεῖς, τὰ κομοτρόφα ταῦτα ἄστρα· τεκμήριον δὲ ὅσα ὁ τε Στοβαῖος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης λέγουσι περὶ τῶν φρονημάτων τῶν Πυθαγορείων· «τῶν Πυθαγορικῶν τινὲς μὲν ἄστέρων φασὶν εἶναι τὸν κομήτην τῶν οὐκ ἀεὶ φαινομένων, διὰ δὲ τινος διωρισμένου χρόνου περιοδικῶς ἀνατελλόντων». Τούτεστιν οἱ Πυθαγόρειοι φρονοῦσιν ὅτι οἱ κομήται εἶναι ἄστρα πλανώμενα, ἅτινα φαίνονται μόνον κατὰ τινὰ καιρὸν τοῦ δρόμου καὶ τῆς πορείας αὐτῶν.

Ἀναμφέριστον σήμερον ὅτι ἐν τοῖς πλανητικοῖς διαστήμασιν ὑπάρχουσι μικροὶ τινες πλάνητες ὄγκοι, οἵτινες, τυχαίως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀτμοσφαίρᾳ περιπλανώμενοι, ἀναφλέγονται ἔνεκα τῆς ἀστραπιαίας ταχύτητος μεθ' ἧς διέρχονται αὐτὴν καὶ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πίπτουσι κατὰ γῆς. Οἱ ὄγκοι οὗτοι ἐκλήθησαν ἀερόλιθοι, βολίδες, διὰ τὸν τε ἀστέρες. Παράδοξον δ' ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο, παρατηρηθὲν καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, δὲν ἐπιστεύθη ὑπὸ

τικων συγχρόνων σοφῶν. Ὁ Ἀραγὼ λέγει. «Τῷ 1769 ἡ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν διεκήρυττεν ὅτι ἀδύνατος ἡ πτώσις λίθων προερχομένων ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας. Ὁ παρὰ τὸ Luce πεσὼν καὶ ἀμέσως ληφθεὶς λίθος, ἡ ἐκθεσις τοῦ δημαρχείου Juliae, βεβαιοῦσα ὅτι ἔπεσαν πολλοὶ λίθοι εἰς τοὺς ἀγρούς, τῇ 29 ἰουλίου, 1790, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν καὶ εἰς τὰς ἀγυιάς τοῦ χωρίου, πάντα ταῦτα ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ τῶν τότε ἐφημερίδων ὡς γελοῖος μῦθος, διεγείρων τὸν οἶκτον οὐ μόνον τῶν σοφῶν ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν φρονίμων καὶ λογικῶν ἀνθρώπων».

Τὰ μὲν οὐράνια ταῦτα σώματα βαίνουνσι συνήθως ἀντιθέτως πρὸς τὴν κίνησιν τῆς γῆς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προέρχονται ἐκ τῆς περὶ τὸν Περσέα, τὴν Κασιόπην, τὸν Δέοντα καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Δράκοντος ἀστεροέσσης χώρας. Ἡ δὲ γῆ κινουμένη περὶ τὸν ἥλιον, συναντᾷ πολλῶν πλείονα τῶν μετεώρων τούτων ἅμα ἀφικνουμένη εἰς τὰς χώρας ἐκείνας.

Οἱ μικροὶ οὗτοι μετεωρικοὶ ὄγκοι παρατηροῦνται πολυπληθέστεροι περὶ τὴν 10 αὐγούστου καὶ τὴν 12 νοεμβρίου· ἐπιφύοντες δὲ τὴν ἡμετέραν ἀτμοσφαῖραν, ἀναφλέγονται καὶ πολλάκις ἀποτελοῦσι ἀληθῆ βροχὴν διαττόντων ἀστέρων.

Ἐν μὲν Θεσσαλίᾳ πιστεύουσιν ὅτι ὁ οὐρανὸς διασχίζεται κατὰ τὴν νύκτα τῆς 6 αὐγούστου (τῆς Μεταμορφώσεως) καὶ δεικνύει διὰ τοῦ ἀνοίγματος ἐκείνου πολυπληθεῖς λαμπάδας. Ἐν δὲ Ἑλλανδίᾳ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν, οἱ δυτικοὶ, παρατηροῦντες ἔσθ' ὅτε παρόμοιον φαινόμενον, πιστεύουσιν ὅτι τὰ λαμπρὰ ταῦτα σώματα, τὰ διερχόμενα τὴν ἀτμοσφαῖραν ἡμῶν, εἶναι θερμότατα δάκρυα τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου.

Ἄλλ' οἱ φιλόσοφοι τῆς ἰωνικῆς σχολῆς ἰδίᾳ ἐνησχολήθησαν περὶ τὰ φαινόμενα ταῦτα, ἅπερ ἤρνήσαντο νεώτεροί τινες ἔσχατοι ἐπιστήμονες. Ὅ,τι δὲ κυρίως ἔπεισεν αὐτοὺς νὰ κατατάξωσι τὰ μετέωρα ταῦτα ἐν τοῖς οὐρανίοις διαστήμασιν εἶναι ὁ παμμεγέθης λίθος ὁ πεσὼν παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμούς, κατὰ τὸ α' ἔτος τῆς οἰ' Ὀλυμπιάδος, ἀκριβῶς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τοῦ Σωκράτους γεννήσεως, εἰς αὐτὸν ἐκείνον τὸν τόπον, ὅσπερ, μετὰ 62 ἔτη, κατέστη διάσημος ἐπὶ τῇ τοῦ Λυσάνδρου νίκῃ.

Διογένης ὁ ἐξ Ἀπολλωνίας λέγει τάδε· «Μεταξὺ τῶν ὁρατῶν ἀστέρων κινουῦνται καὶ ἀόρατοι, οὓς, ἐννοεῖται, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ὀνομάσωμεν. Οἱ ἀόρατοι οὗτοι ἀστέρες πολλάκις πίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ σβέννυνται, ὡς ὁ λίθινος ἐκεῖνος ἀστὴρ ὁ

πεσὼν διάπυρος παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμούς». (Στοβαῖος Α' 25 σ. 508).

Κατὰ δὲ τὸν Θεόφραστον, ὁ Ἀναξαγόρας ἐφρόνει ὅτι μέσον σελήνης καὶ γῆς κυκλοφοροῦσι σκοτεινὰ σώματα, δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι τὰς τοῦ δορυφόρου ἡμῶν ἐκλείψεις. Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Ἀναξαγόρα βεβαιοῦσι σήμερον οἱ σοφοί, εἰ μὴ ὡς πρὸς τὴν σελήνην, τοῦλάχιστον ὁμοίως ὡς πρὸς τὸν ἥλιον. Τῷ 1,777, ὁ ἀστρονόμος Μεσσιέρος εἶδε περὶ μεσημβρίαν πολυπληθῆ μέλανα σωμάτια, διερχόμενα πρὸ τοῦ ἡλίου.

Τῷ 1706, περὶ τὴν 10 ὥραν τῆς πρωίας, τὸ ἡλιακὸν φῶς τόσον ἐξησθένησεν ὥστε αἱ νυκτερίδες, ἀπατηθεῖσαι ἐκ τῆς ἀπροσδοκήτου ἐκείνης σκοτοδινίας, ἤρξαντο περιπετόμεναι. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν τεραστίᾳ πληθὺς μελαινῶν σφαιρῶν διήρχοντο πρὸ τοῦ ἡλίου. Παρομοίᾳ σκοτοδίνῃ διήρκεσεν, ὡς λέγεται, τρεῖς ἡμέρας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐν Μυλβέργῃ μάχης τῷ 1547. Τῷ 358, σκότος ἐπὶ πολλὰς ὥρας διαρκέσαν, ἐγένετο πρόδρομος τοῦ τρομεροῦ ἐν Νικομηδείᾳ σεισμοῦ. Ὁ σεισμὸς ἐκεῖνος ἐξηράνισε πλείστας πόλεις Μακεδονίας τε καὶ Πόντου. Τῷ 409, ὅτε ὁ Ἀλάρικος ἐφθάσε πρὸ τῆς Ῥώμης, ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη καὶ οἱ ἀστέρες ἐφάνησαν ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ· ἡ δὲ διάρκεια καὶ παράτασις τοῦ φαινομένου ἐκείνου πείθει ἡμᾶς ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς ὀλικὴν τοῦ ἡλίου ἐκλείψιν. Τῷ 535, ὁ ἥλιος ὑπέστη ἐλάττωσιν τῆς τάσεως αὐτοῦ ἐπὶ 14 μῆνας παραταθείσαν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων κατανοοῦμεν ὅτι ἡ πληθὺς τῶν πλανωμένων τούτων σωμάτων εἶναι τόσον τεραστίᾳ ὥστε, διερχόμενα τυχὸν πρὸ τοῦ ἡλίου, δύνανται πρὸς στιγμήν νὰ τὸν ἐπισκοτίσωσιν.

Ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ τοῦ Λυσάνδρου βίῳ λέγει περὶ τῶν μετεώρων τούτων, ὅτι δὲν προέρχονται ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀτμοσφαίρας, ἀλλ' ὅτι εἶναι οὐράνια σώματα, ἐξακοντισθέντα κατὰ τῆς στερεᾶς γῆς καὶ πολλάκις κατὰ τῆς θαλάσσης.

Πρὸς ταῦτα καὶ ἡ ἐλληνικὴ μυθολογία ἀναφέρει ἡμῖν παραδείγματα ἀφορῶντα εἰς τὰ μετέωρα ταῦτα. Ἐν τινι τεμαχίῳ τοῦ Λυσάνδρου Προμηθεὺς τοῦ Αἰσχύλου ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ Ζεὺς, ὀργισθεὶς, ἐσχημάτισε νέφη καὶ βροχὴν λίθων κατέβριψεν.

Οἱ λίθοι οὗτοι ἐξακοντισθέντες ὑπὸ τοῦ κελαινεφοῦς Ὀλυμπίου θεοῦ καὶ πεσόντες πολυπληθεῖς ἐπὶ τοῦ γήινου ἐδάφους, δὲν ἦσαν βεβαίως φανταστικοὶ λίθοι, ἐπινοηθέντες ὑπὸ τοῦ περικλεοῦς τραγωδοῦ· διότι πᾶ

σαι αἱ περὶ αὐτῶν λεπτομέρειαι τοῦ ποιητοῦ ἐντελῶς δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς πτώσιν ἀερόλιθων.

Πολλὰ ἀπευκταῖα προὔξενῃσαν αἱ ἐκάστοτε γενόμεναι πτώσεις τῶν μετεωρικῶν τούτων λίθων. Καθὰ λέγεται, τῷ 1680 ἐφονεύθη ἐν Μεδιολάνοις μοναχὸς καὶ ἕτερος ἐν Κρεμόνῃ τῷ 1511. Δύο σουηδοὶ ναῦται προσεβλήθησαν ἐν τῷ πλάτῳ τῷ 1674 ὑπὸ ἀερόλιθου, ἔλκοντος 4 χιλιόγραμματα. Ἄλλος μετεωρικὸς λίθος κατέπεσε παρὰ τὴν Ροκερόρτην, ἐν Ἀμερικῇ· κατασυντρίψας καλύβην καὶ φονεύσας γεωργὸν καὶ κτήνην, ἤνοιξεν ἐν τῇ γῇ ὀπήν, βάθους δύο περὶ που μέτρων. Ὁ Ἐδουάρδος Βιῶτος λέγει ὅτι τῷ 616 ἔπεσεν ἐν Κίνα μέγιστος ἀερόλιθος, οὗ μόνον φονεύσας δέκα ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ κατασυντρίψας πολλὰ ὀχήματα.

Οἱ ἀερόλιθοι ἤναψαν καὶ πυρκαϊάς. Λέγεται ὅτι τῷ 944 πλεῖσταί πύριναί σφαῖραι κατέπεσαν ἐπὶ οἰκιῶν καὶ διέφλεξαν αὐτάς. Τῇ 7 μαρτίου 1618, ἐν τῶν μετεώρων τούτων ἤναψε πυρκαϊάν κατακαύσασαν τὴν μεγάλην αἰθούσαν τοῦ ἐν Παρισίοις δικαστηρίου.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΒΥΡΩΝΟΣ

II ΜΗΣΟΣ.

*Η

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΑΙΣΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

VII.

Ἡ νεαρὰ ἀγρία ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου τῆς ἐλατίνης δᾶδα ἐντὸς ὑφάσματος ἐκ γνατοῦ ἐπιμελῶς ἐν-ειλημένην, ὅπερ εἶχε περικαλύψασα διὰ φύλλου πλατέος εἶδους τινὸς φοίνικος, ὅπως ἐκ τῆς διαπεραστικῆς προφυλάξῃ νοτίδος τὸν ἐν τῷ ῥητινώδει ξύλῳ κεκρυμμένον σπινθῆρα. Τὸ περικάλυμμα δὲ τοῦτο εὐφλεκτον διетήρησε τὴν δᾶδα· ἔλαθεν ἔπειτα ἐκ πτυχῆς τινος τοῦ αὐτοῦ φύλλου πυριτόλιθον καὶ ξηροῦς τινος κλῶνας καὶ διὰ τῆς λεπίδος τοῦ ἐγγχειριδίου τοῦ Τορκίλ ἐξέκρουσε σπινθῆρα. ἤναψε τὴν δᾶδα καὶ τὸ σπήλαιον ἐφωτίσθη. Τὸ ἄντρον ἦν εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, θόλον παριστῶν γοθικὸν ἀρχαίου σχηματισμοῦ· ὁ ἀρχιτέκτων τῆς φύσεως εἶχεν ὑψώσει τὰς ἀψίδας του, σεισμὸς δὲ εἶχεν ἴσως τοποθετήσῃ τὸ ἐπιστύλιον, αἱ ἀντηρίδες εἶχον πιθανῶς ἀποσπασθῇ ἀπὸ ὀροῦς τινος, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ μὲν πόλοι διετέλουν συμπιεζόμενοι, τὰ δὲ κόμματα τῆς θαλάσσης ἀπετέλουν τὸ σύμπαν. . . ἴσως δὲ καὶ τὸ πῦρ ἐπίσης τὸ τὴν γῆν ἐπινεμόμενον, ὅτε ὁλόκληρος ἡ σφαῖρα

ἐκάπνιζεν εἰσέτι ἐπὶ τῆς πυρᾶς τῆς, ὅλον τὸ οἰκοδόμημα συνέπηξεν· αἱ κλεῖδες τοῦ θόλου πεποικιλμέναι διὰ γλυφῶν, αἱ πλευραὶ, ὁ νάρθηξ, πάντα τῆς νυκτὸς ἡ χεὶρ ἐσκαμμένα εἶχε, τῆς νυκτὸς, τῆς κτήμα τὸ ἄντρον ὑπῆρχεν ἐκεῖνο. ἐπιεικὴς τις φαντασία θὰ ἔβλεπε πιθανῶς μορφαζούσας ἐν τῷ κενῷ φαντασιώδεις εἰκόνας καὶ ἱσταμένους ἐνώπιον μέτρας, βωμοῦ, σταυροῦ, διότι παίζουσα κατὰ τὴν διασκευὴν μυρίων σταλακτιτῶν ἡ φύσις, παραπλήσιον ὑπὸ τὴν θάλασσαν εἶχεν οἰκοδομήσει.

VIII.

Τότε ἡ Νέβα λαβοῦσα τῆς χειρὸς τὸν Τορκίλ καὶ ἀνακινούσα ὑπὸ τοὺς θόλους τὴν ἀνημμένην δᾶδα τῆς ὠδήγησεν αὐτὸν νὰ ἐπισκεφθῇ ὅλας τὰς γωνίας, ὅλας τὰς μυστικὰς τῆς νέας αὐτῶν κατοικίας περιδρομάς. Καὶ ὅμως μέχρι τούτου δὲν περιορίζοντο τὰ πάντα· αὐτὴ εἶχε παρασκευάσασα ἐκ τῶν προτέρων πάντα τὰ μέσα, ὅσα ἠδύναντο ἡδυτέραν νὰ καταστήσωσι τὴν ὑπαρξιν, ἣν μετὰ τοῦ ἐραστοῦ ὤφειλε νὰ συμμερισθῇ· ψίαθον μὲν πρὸς ἀνάπαυσιν, ὑφάσματα ἐκ νοποῦ γνατοῦ χάριν σκεπάσματος, ἔλαιον ἐκ σανδηλίνου ξύλου ἀπὸ τῆς ὑγρασίας προφυλακτικόν, ὡς ζωάρκειαν δὲ τοῦ κοκκοφοίνικος τὸ κάρυον, τὴν δισκούρειαν καὶ τὸν ἀρτόκαρπον· τὸ πλατὺ δὲ τῆς λατανιέρας (εἶδους φοίνικος) φύλλον, πρὸς ὑπόστρωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐν ὥρᾳ γεύματος, ἡ τὸ κέλως τῆς χελώνης, τῆς ἡ σὰρξ καὶ τὸ δεῖπνον ἐχορήγει. Εἶχε πρὸς τούτοις κολοκύνθην πλήρη ὕδατος ἀρτίως ἀπὸ τῆς πηγῆς ἀντληθέντος, τὴν ὥριμον βανάναν, ἣν ἔδρεψεν ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἥλιον ἐκτιθεμένου λόφου, σωρὸν κλάδων ἐλάτης, ὅπως διηνεκῶς διατηρῶσι φῶς, ἐνῷ αὐτὴ, ὡραία ὡς ἡ νύξ, ἐπὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων τῆς παρουσίας τῆς τὸ γόητρον θὰ διέχεε, καὶ διὰ τῆς προσηνείας τῆς θὰ ἐκόσμιε τὸν μικρὸν ἐκεῖνον ὑπόγειον κόσμον. Ἀπ' ἧς τὸ ἰστίον τοῦ ξένου εἶχε προσεγγίσει εἰς τὴν νῆσον, προέβλεψεν αὐτὴ ὅτι οὔτε ἡ ῥώμη, οὔτε ἡ φυγὴ θὰ ἐπροστάτευσεν πιθανῶς τὸν ἐραστήν τῆς, καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐκεῖνῳ εἶχεν ἐτοιμάσει ὑπὲρ τοῦ Τορκίλ καταφύγιον ὑπὲρ τῆς ἐκδικήσεως τῶν συμπολιτῶν του· καθ' ἐκάστην πρωΐαν διηυθύνετο πρὸς τὸν βράχον διὰ τῆς ἐλαφρῆς πυρόγας τῆς, ἣν ἀπὸ πάντων τῆς νήσου τῶν χρυσοειδῶν ὀπωρῶν ἐπλήρου, καθ' ἐκάστην ἑσπέραν ἀπέθετεν ἐκεῖ πᾶν ὅ,τι ἠδύνετο νὰ φαιδρύνῃ ἢ νὰ καλλωπίσῃ τὸν κρυστάλλινον ἐκεῖνον ναόν· ἤδη δὲ ἐξέθετε μειδιῶσα πάντας τοὺς μικροὺς θεταυρούς τῆς, εὐτυχεστέραν λογιζομένη ἑαυτὴν ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας κόρας τῶν ἐρατεινῶν ἐκεῖνων νήσων.